

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ СТРАНИТЕ ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА

Стратегията на СА “Д. А. Ценов” – Свищов в сферата на научните изследвания включва ежегодно организиране на научни форуми, в които се разискват проблеми, засягащи не само икономиката на Р България, но и нейното включване заедно с други стопанства във всепроникващия процес на сътрудничество и глобализация. Целта е организираните в началото на XXI век конференции да се превърнат не само в традиционно представяне на доклади, често без връзка един с друг, а в добра практика за систематизиране на основен, актуален, стратегически проблем. В този смисъл организираната в курортен комплекс “Албена”, (17-21.IX.2003 г.) съвместно от СА “Д. А. Ценов” – Свищов и Донецкия национален университет научно-практическа конференция на тема “Проблеми и перспективи на сътрудничеството между страните от Югоизточна Европа в рамките на черноморското икономическо сътрудничество и ГУУАМ” е ново стъпало към изясняване на свързаните с черноморското икономическо сътрудничество (ЧИС) детайли, концепции за общуване и стратегии.

За представяне в пленарната и трите сесии на конференцията бяха заявени 94 доклада със 115 автора. От българска страна участие в работата на научно-практическия форум взеха представители на висши училища, БАН, на правителствени и неправителствени организации от структурата на ЧИС. Чуждестранните участници бяха от Украйна, Русия, Гърция, Сърбия, Македония, Великобритания, Молдова, Латвия.

Провеждането на конференцията се извърши със съдействието на Българската стопанска камара и Търговската промишлена палата на Украйна, Русия, Икономическия институт на БАН и Института по икономика на промишлеността на НАН в Украйна.

Целта, която си бяха поставили организаторите на научно-практическия форум, е да се обсъдят дискуссионните проблеми на процеси, които като финал ще доведат до търсене на форми за сътрудничество, за многопосочно коопериране и интеграция в рамките на Черноморската икономическа зона и Обединена Европа.

На пленарната сесия бяха представени пет научни доклада. *Проф. Юрий Макогон*, ръководител на катедра “Международна икономика” в Донецкия национален университет, изнесе доклад на тема “Роля и значение на участието на Украйна в ЧИС и ГУУАМ в рамките на нейното интегриране към световното стопанство”. В него на основата на богат

емпиричен материал авторът обоснова ролята и значението на участието на страната в тези организации, като представя украинското становище относно перспективите на развитие на Черноморския процес.

Темата на доклада на *проф. Дейвид Смолбоун* от Университета Мидълсекс, Лондон беше “Международни предприемачески партньорства и развитие на малките и средните предприятия в контекста на прехода”. Авторът прави оценка на международните предприемачески партньорства и трансграничното коопериране като механизъм за насърчаване и подпомагане развитието на малките и средните предприятия в икономиките в преход. Докладът фокусира върху два ключови момента: първо, предпоставките за развитие на международните предприемачески партньорства в контекста на прехода; второ, възможните политики за насърчаване и подпомагане на такива партньорства.

Представителката на СА “Д. А. Ценов” *доц. д-р Таня Горчева* анализира състоянието и проблемите на фондовия пазар в България, като акцентира върху значението на фондовите борси за реализирането на икономическите реформи в страните в преход.

Директорът на Икономическия институт на БАН *ст. н.с. д-р Митко Димитров* изнесе доклад на тема “Преодоляване на изолацията: стратегии на развитие и политики на регионално сътрудничество”. Той представи резултатите от оценката на възможностите за регионално и трансгранично сътрудничество между четири балкански страни, включени в изследване по проект към програма ФАР относно малките и средни предприятия от България, Македония, Албания и Гърция. В заключение авторът формулира препоръки в две направления - към бизнес-организациите и към международните организации.

Последният пленарен доклад беше на *доц. д-р Светла Ракаджийска*, зам.-ректор на ИУ – Варна. В него е изследван преходът на българската туристическа индустрия към пазарна икономика през периода 1990-2003 г. Анализирани са реалните параметри на промените в пет аспекта: динамиката на капиталовите пазари; размера и структурата на туристическото предлагане; позиционирането на България като туристическа дестинация; имиджовата характеристика на България; бъдещото развитие на туризма.

В първата секция - “Проблеми и направления в развитието на процесите на регионализация и глобализация в световната икономика”, бяха представени 38 научни доклада, във втора секция - “Институционално развитие на интеграционните процеси в страните-членки на ЧИС и ГУУАМ” – 19, а в трета секция - “Търговско, инвестиционно и кооперационно сътрудничество на субектите от

международния бизнес в рамките ЧИС и ГУУАМ”, бяха обсъдени 32 доклада.

Пленарното и секционните заседания поставиха множество въпроси и преминаха в оживени градивни дискусии.

Конференцията беше закрыта на пленарна сесия с приемане на заключителен документ, отразяващ резултатите и перспективите на сътрудничеството между страните от Югоизточна Европа в рамките на черноморското икономическо сътрудничество. Участниците в конференцията в съответствие със заключителния документ виждат перспективите за развитие на черноморския процес в следните направления:

- европейска насоченост на процесите на Черноморското икономическо сътрудничество;
- поддържане, чрез черноморското икономическо сътрудничество, на икономическа и политическа стабилност в Югоизточна Европа;
- активно сътрудничество на страните от ЧИС с Европейския съюз и други международни организации и регионални институции;
- необходимост от задълбочаване на сътрудничеството чрез съвместни инициативи, обмяна на опит, развитие на регионалната търговия и инвестиции, разработване и реализация на проекти в сферата на транспорта, енергетиката, туризма, защитата на околната среда;
- създаване на единни или взаимозависими транспортни, комуникационни и енергетични системи, които да ускорят сътрудничеството в сферата на промишлеността, търговията, туризма, екологията, да ускорят интеграционните процеси в района, в Обединена Европа.

В своите заключителни думи към участниците в конференцията проф. д-р ик. н. Ю. В. Макогон благодари на домакините за отличната организация, изрази задоволството си от задълбочените разисквания, дискусии и изводи в пленарното и секционните заседания и изрази своята увереност, че резултатите от конференцията, отразени в заключителния документ, ще станат достойни на заинтересуваните институции във всички страни – участници във форума.

Закривайки конференцията, ректорът на СА “Д. А. Ценов” – Свищов доц. д-р Н. Павлов предложи конференцията, посветена на проблемите и перспективите на черноморското икономическо сътрудничество, да се превърне в традиционна, с разменено домакинство между СА “Д. А. Ценов” – Свищов и Донецкия национален университет. Той отбеляза, че в условията на глобализация страните от Югоизточна Европа активно се стремят да адаптират стопанската си

политика и свързаните с нея регулационни механизми към новите реалности на Обединена Европа, отчитайки своите национални и исторически особености. По думите на доц. д-р Нено Павлов ускоряването на този процес в съответствие с резултатите от конференцията предполага:

- развитие на ново научноизследователско направление, посветено на черноморското икономическо сътрудничество;
- обогатяване на учебното съдържание на дисциплините, имащи отношение към европейската интеграция и международното икономическо сътрудничество;
- търсене на нови форми за сътрудничество, вкл. чрез съвместно участие в международни проекти и програми.

В заключение доц. Павлов отбеляза, че международната научно-практическа конференция е резултат от установените международни отношения между СА “Д. А. Ценов” – Свищов и Донецкия национален университет и от усилията за поддържане на устойчиви връзки между висшите училища в България и други образователни структури извън страната, с които Академията има установени контакти. Резултат е не на последно място и от активното сътрудничество между СА “Д. А. Ценов” – Свищов с бизнеса, с Парламентарната асамблея за черноморско икономическо сътрудничество, с Българската стопанска камара, с държавни структури и нестопански организации.

Доц. д-р Румяна Лилова
Гл. ас. д-р Марияна Божинова